

ПРОТОКОЛ № 6

засідання Режистру від 1-го лютого 1925 р.

Присутні: Лазоринак, Кудрицький, Крига, Тягно, Лішанський,
Шмаїн, Бортник, Меллер, Шербатинський, Антонівська.

Порядок дня: Висновки і рецензії на п'єси привезені
з Москви.

Лазоринак: Ми мусимо використати цей матеріал, який привезено. Напле вательськ до цього матеріалу не допустиме. Це основне, що "Березіль" мусить собі засвоїти. Режисери не почувать на собі відповідальности, що нема репертуару. Таке відношення також недопустиме.

Меллер: Дає короткий звіт про подорож в Москву. П'єса Ермана /без назви пока П'єса у Меерхольда після "Учителя Бубуса". Цікавий матеріал з боку режисерського і акторського. Ідеологічно це памфлет на дрібно міщанську психологію. П'єса взята не в натуралістичному плані. Діалоги дуже гарні - закінчені фрази. Фабула: Мати одної сім'ї має дочку; сім'я рязорена революцією; мати старається видати дочку заміж за одного нещасного, який цілу революцію горів і не прогорів. Свого сина намовляє вона щоб він вступив в партію. Це одна завязка. Тут построений цілий ряд епізодів. Мрії матери не віничать ся успіхом. Найважніший епізод: до матери являється дама, яка з плачем заявляє, що где трусю в себе вдома, а муж на службі, і просить схоронити сундук який вона їй привезла. В тому сундуку все що осталося від Росії - це платя царици, яке вона і просить зберегти. Старуха цікава, побачить яке воно. Одівать горничну в цей одяг і розглядають; раптом хтось їх лякає вони ховають горничну в сундук з сундуком багато комічних сцен - сундук якийсь чином попадає в помешкання жєнихи. Там чекают переворота. Цікаве повідомлення, що великий князь Михайло Олександрович підїхав в Москву - треба купувати царські гроші. Замічають що в сундуку що то рухається. Відкривають його, - оказується що це княгиня Анастасія Миколаевна. В останній дії розвязують ся всі питання. Трудно передати зміст не читаючи всієї п'єси. П'єса прекрасно розроблена. Ін. такі моменти: мати і син розвішують в кімнаті картини, естетичні балачки на цьому ґрунті - звідсі перехід на балачку, як вступити в комуністи. Коли вбивають цвяки в стіну, прибігає квартирант сусідньої кімнати з каструлею з лапшою на голові і кричить що пізє до суду приведе міліцію і т.д. словом робить белкет. Це одна цікава сцена: нема у них "пролетарського родственика", кличуть з вулиці шарманщиків, які погоджують ся за дві бутылки Кагору бути родствениками. Шарманщики розказують, як вони з самих малих літ тягнулись до кожного робітника, до кожної фабрики.

З літературного боку п'єса пророблена надзвичайно гарно, діалоги Госполевські, при перекладі п'єси не втратять наварности. Сам сюжет не цікавий, фабули ніякої. Часть 3-го акту не читав. - був в переробці. Надзвичайно цікаві сцени. Умови: не менше 25 червінців за п'єсу.

Постановили: Доручити т. Меллерові негайно звернутись до т. Ермана з проханням прислати п'єсу. Доклад т. Меллера прийняти до відома.

2. "Учитель Бубус". А. Файко - Крига. Фабула: Учитель який приймає участь в демонстрації, лякається і ховається в садок. Щось він хоче і не хоче. Ориґіальний тип інтелігента. Попадає він в сад до міністерського радника котрому його приятель барон обіцяє привезти з Парижа професора; барон закінчений в цьому тому що йому потрібні гроші, він думає на цьому заробить; краде гроші в міністерського радника, а в саду хвтає учителя і представляє його як професора привезеного з Парижа. Учитель попадає ще в другі положення: провідника, його обвиняють що він знасилував дівчат, що він обікрав касу у радника, учитель депутатом, і багато других смішних положень.

При перекладі п'єси загубить де що із слова. Негативна сторона - вона організована на глядача інтелігента. Странно іронічно тонкі вирази і "намьоки". П'єса театральна, построена на смішних положеннях, висміюється інтелігенція. У нас можна п'єсу ставити. Треба певної фабули, більш конкретної для наших умов, для нашого глядача, поскільки ми театр революційний. Треба дати щось сильніше, щоби можна було орієнтуватись на робітника і щоби робітник получив відпочинок.

Шмаїн: Найбільш ярка фігура учителя. Другі ролі не яскраві з боку ідеологічного і з боку сценічного. Бубус прекрасна фігура. Йому помагають всі окружаючі. Нам потрібні такі п'єси, де яскравий поодинокий актор. Тільки режисеру треба буде багато попрацювати. Треба щоб п'єса була ідеологічна витримана. П'єса починається демонстрацією - неспокоєм і кінчиться повстанням.

Меллер: Барон ярко виражений: Підкреслюється типе сучасного авантюриста.

який не виразно вироблений. Учитель являється протилежністю всім умовностям в які він попадає. Діама з двома дочками згідна продати їх за гроші, незалежно від того що вона інтелігентка, вона займається спекуляцією своїми дочками. Раша взята з воєнщини. Дається певні схеми, маски скремних типів в сучасності, сучасного буржуазного укладу і серед них ідіотська фігура Бубуса. Подвояє дуже комічні. Коли ми робили сценарії із романів, які являються розробкою, тут не тільки сценарії, тут п'еса яку треба акцентувати; збоку підкреслення-це тип. Текст п'еси незвичайний.

Гербатинський. П'есу треба поставити. Треба надати їй гостроти і ідеологічної-соціальної. Постаті де-які дуже незвичайні.

Кудрицький: Справа в тому, що треба поспішити над цілею установкою п'еси. Матеріал підтягнути і використати.

Постановили: Прийти для постановки. Доручити т. Тягнові детально ознайомитись з п'есою.

3. "Король Дюно"

Кудрицький: Курбас зацікавився п'есою. Може для нього і є щось цікаве, але п'еса так як вона дана - буза; ні для якого театру вона не годиться. Містика, привади, рок, фатум - "нема тобі спасіння". Авантюризм в розмові. Шабула приблизно така: - Людина попадає в нікому невідому країну, де нема ще білих. Країна багата. Він обдурює негрів і обкрадає їх як липку. Негри бунтуються і це має означати що вони роблять революцію. Кінчиться це тим, що він втікає на спуску ліса, тут його переслідують всіякі привади, він вистрілює всі свої патрони, остається тільки одна срібна куля якою мисляна його вбити. Кінець п'еси: чути кілька пострілів, вносять труп Дюноса. - В п'есі ні театральнo-цікавого положення, ні композиції, ні ідеології, ні чорта. Для постановки неможлива.

Крига: Курбас прочитав рецензію про постановку цієї п'еси в Ленінграді. Там зовсім друга тема: представники держав, яких в колонії поставили Дюноса Королем доби через нього тримати в руках всіх негрів. Тут цей інтриги немає.

Постановили: П'есу вважати для постановки неприемлемою. П'есу передати т. Курбасові.

4. "Воздушний пирог"

Тягно: Шабула - В якомусь підприємстві є директор, який не то дурник, не то аферист. Він в лапах теплої компанії, якоїсь балерини, у якої є помічники, котрі в свою чергу заховають директора в балерину. Він видає їм чек на гроші, він самий звичайний мовчун, який гуляє на свободі і засновує всіякі фіктивні акції. "Рак" вкупі з цією компанією працює і викачує гроші. З початку п'еси зазначено, що цей рак закупає воздушний пирог. Вся історія дуже поміняна: у Рака являється претендент на вакансію, він його переслідує, його арештують. Призначено все, горюх з канустом. Кінчиться тим, що Робсель влада арештує і Рака і його фіктивного ворога, який викрав у нього вакансію і директора. - Про інтригу трудно що небудь сказати. Ці нема. Б'є ряд картинок, які взяті з сучасного побуту. В зміслі ідеології не витримана. Смішно не витримана. Цікаве те, що в де-яких місцях підкреслена сатира, неуміла, на сучасну бюрократичну совбу-ровську атмосферу. Слабі вирази і все неоправдано ідеологічно. П'еса розділена на 15 сцен, до 30 епізодів. Невмілий автор хотів написати п'есу в новому плані, писав сцену за сценою, брав старий тип писання.

Пімаін: Інтрига є. Основне, де викриття компанії великих спекулянтів звязане з певним моментом: на чолі банку стоїть "червоний" директор, який дає можливість підлататись грішми завдяки тому, що брат його має часне підприємство, на яке можна половитись; користуючись можливістю роблять всіякі спекуляції, обдурюють один одного. Призказує два чоловічки Пульс і Ілтокін. Пульс представник американської фірми пропонує за снувати АРКА - зв'язок Росії з Америкою. Воздушний пирог зазначений для банкету для цього свята. Оказується що цей американський представник лисовий, і що він всіх обдурив. Саме основно те, що це часний случай, нема типу, авантура, узкий погляд: один банк. Самий типічний це Рак. - досить театральна фігура. Автор молодий, у нього маса людей, у них нема класового походження.

Гербатинський: "Воздушний пирог" немає ніякого відношення до п'еси. Чого хто хоче не звісно. Рак вдалий. Де-які місця дуже азучні. Пульс не до речі вставлений, хотя дуже театральна фігура. Прямі ідеологічні лінії нема, не звязано. Де-які сцени не звісно для чого. Для показання бухгалтеря існує п'ять сцен. П'еса немає загального інтереса.

Меллер: П'еса хаотично написана, нагромаджено багато сцен. Сюжет 21-й рік час НЕП'у, кругом банку скупчені інтареси різних темних людей, які хочуть заробити на цьому. Всі з темним прошлым. Взятю воно не в ув'язненні всего